

EVANS, WILLIAM (1795 - 1891), gweinidog gyda'r Methodistiaid Calфинаidd

Enw: William Evans
Dyddiad geni: 1795
Dyddiad marw: 1891
Priod: Margaret Evans (née Cadwgan)
Plentyn: David Evans
Rhiant: Elizabeth Evans
Rhiant: David Evans
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: gweinidog gyda'r Methodistiaid Calфинаidd
Maes gweithgaredd: Crefydd
Awdur: Gomer Morgan Roberts

Ganwyd 30 Mehefin 1795, yn Garthgraban-fach, Llantrisant, Morgannwg, mab David ac Elizabeth Evans. Addysgwyd ef yn Ysgol yr Eryr yn y Bontfaen. Cafodd argyhoeddiad yn 1814 dan weinidogaeth y Parch. Evan Jones, Merthyr Tydfil, ac ymaelododd â'r Methodistiaid yn Nhonyrefail. Priododd yr un flwyddyn Margaret Cadwgan o Landyfodwg, ac ymsefydlodd y ddau yng Nghae'r Curlas Uchaf. Dechreuodd bregethu yn 1818, ac ordeiniwyd ef yn sasiwn Aberteifi, 1825. Teithiodd a phregethodd dros Gymru oll ar hyd ei oes faith, a hoffid ef yn fawr ar gyfrif pertrwydd ei sylwadau a gloywder ei ddoniau. ' Cloch arian Tonyrefail ' y gelwid ef gan ei gyfoeswyr. Ef ac [Edward Matthews](#), Ewenni a ledaenodd Fethodistiaeth ym Morgannwg yn nyddiau'r cynnydd mawr ym mhoblogaeth y sir. Pregethodd yn agoriad y rhan fwyaf o'r capeli newyddion a godid. Bu farw 14 Chwefror 1891, a chladdwyd ef ym mynwent Tonyrefail. Ysgrifennwyd ei gofiant gan ei yr, [William Evans](#), Doc Penfro. Gor yres iddo ydoedd [Clara Novello Davies](#), cantores.

Awdur

Y Parchedig Gomer Morgan Roberts, (1904 - 1993)

Ffynonellau

W. Evans, *Cofiant y Parchedig William Evans, Tonyrefail, yn cynwys ei gynghorion gweinidogaethol, areithiau dirwestol, llythyrau, a nifeer o bregethau, gan ei wyr* (1892), 1892

Thomas Morgan, *Hanes Tonyrefail adgofion am y lle a'r hen bobl* (1899), 13-20

Dolenni Ychwanegol

Wikidata: [Q20734610](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n [tudalen codi arian](#) am ragor o wybodaeth.

